

ringe praktiske Fordele, at der findes visse Dele af den abnorme Undervisning, som ere henviste til privat Ledelse, og det er heller ikke usandsynligt, at foruden Undervisningspørgsmaalet ogsaa andre med de Dødstummes Opdragelse forbundne Spørgsmaal derved kunde faae en bedre og fylligere Belysning. Jeg sigter herved navnlig til Forholdet mellem Internat og Externat. Nogle ærede Medlemmer vilde gje ne have disse Ord oversatte, men jeg tror dog ikke, at det spiller nogen stor Rolle, om de blive fordanskede eller ikke. Jeg vil ikke gjerne gaa min ærede Nabo (Bajer) i veien og drive uberettiget Næringsbrug med Sprogforbedringer; men det er jo dog egentlig ikke saa vanskeligt at sige, at et Internat er en Kostskole. Om man saa vil kalde et Externat alene en „Skole“ eller en „Skole for Skolefjægende“, henstiller jeg; men jeg tror, som sagt, at man gjerne kan beholde disse fremmede Navne, som jo have den store Fordel, at de ere meget forte. Pastor Malling-Hansen har jo desuden været saa særdeles omhyggelig i sin Overveelse af Sagen og i det Materiale, som han har givet os, at han endog har forsynet os med et lille Stykke Lexikon netop med Hensyn til disse Ord, og i Pag. 4 i hans Betænkning vil man finde Ordene „Externat“ og „Internat“ oversatte. Derimod kan jeg ikke være enig med de Herrer, som have antaget, at det skulde være rigtigt at borttage den Frist, som i § 3 Post 2 er bleven sat for det Tilfælde, at man skulde finde Undervisningen og Opdragelsen af de abnorme Børn paa det private Institut „utilfredsstillende“, som Loven siger. Der er nemlig der givet en Opfigelsesfrist af et Aar. Det forekommer mig, at dette maa den vedkommende Mand staa paa, og at det ikke er mere end billigt, at han beholder en saadan Frist. Der er jo ikke Tale om, at han skulde have en saadan Frist, hvis han begik Noget, som var ligesvem usforvarligt eller utilbørligt —, thi i saa Tilfælde vilde Ministeren naturligvis skride ind imod ham, ikke i Kraft af Lovens Bestemmelse, men fordi han overhovedet har Tilsyn med disse Ting —, men der er Tale om, at hans Behandling af Børnene skulde vise sig at være mindre tilfredsstillende eller utilfredsstillende, og i saa Tilfælde synes jeg ogsaa nok, at det, naar han skal gjøre det Offer, som Post 2 foreskriver, billigt kan forlanges, at der maa gives ham et Aars Frist. Mig forekommer det, at den Vedkommende har været meget besteben og rimelig i sine Forordninger, men at man derfor ogsaa skal være meget varsom med at gribe forstyrrende ind i de Garantier, som han har søgt at skaffe sig. At forandre de 6 pCt., som han er gaaet ind paa, til noget Mindre, vilde jeg ikke anfse for rigtigt, thi han maa jo have anstillet sin Beregning over, om det kan svare Regning for ham at gaa ind paa disse 6 pCt., og jeg vil bringe i Erindring, at der samtidig med dette Lovforslags Ind-

bringelse er gjort et meget betydeligt Skridt fremad til Forbedring af de Kellerske Anstalters Stilling, idet vi jo nemlig paa Finantsloven, efter Ministerens Forslag, have borttaget en tidligere Ubilighed og ere gaaede ind paa at give Herr Keller en saa fylldig Godtgjørelse for samtlige de Clever, som han modtager, at han dermed har erklæret sig tilfreds. Jeg tror derfor ikke, at der er nogen Grund til at foretage nogen Forandring i disse Punkter. Om det er rigtigt i Lovforslaget at udtale noget aldeles Bestemt med Hensyn til Fredericia eller Aarhus, skal jeg henstille. Jeg vilde egentlig anfse det for rigtigt, at Valget i saa Henseende blev frit til det Sidste, idet der jo endnu i sidste Dieblit kunde komme Undersøgelser til, som kunde tale til Fordel for det ene eller det andet Sted. Min Sympathi er foreløbig paa Fredericias Side, og det af de Grunde, som min ærede Kollega i Finantsudvalget, der først talte, har udvillet, men dog fortrinnsvis af den Grund, at jeg tror, at man i Fredericia vil finde et større Antal af nogenlunde ensstillede Familier, som ville egne sig til at være Pleiehjem for Dødstumme, og hvis daglige Liv indeholder en saadan Forening af Haandværksdrift og Jordbrug eller Hævedbrug, som vil være særdeles vel egnet netop til at oplære de unge Dødstumme, som ere tagne i Pleie, og til at skaffe dem de hygieiniske Forhold, som kunde være de bedste for dem. Ogsaa jeg skulde meget ønske at henlede ærede Medlemmers Opmærksomhed paa den grafiske Fremstilling, som i Pastor Malling-Hansens Oplysninger er bleven givet os af de Sundhedsforhold, som have bestaaet i Dødstummeinstituttet fra den tidligste Tid indtil nu. Disse Oplysninger indeholde et høist talende Vidnesbyrd om, at Hygieinen er ikke en god Theori, som alene paa statistiske Tal, der kunne behandles snart i en, snart i en anden Retning, slipper visse inbillde Resultater, men at Hygieinen er en overordentlig praktisk Lære, som drager Forskjel mellem Liv og Død for saare, saare Mange. Intet kan i den Henseende være mere talende end de Oplysninger, som ere givne om, hvad flette hygieiniske Forhold have bevirket for Børn, der krævede netop særlig Omhu i den Retning, og hvilke store Fordele der er opnaaet ved at iagttage disse Hensyn. At dødstumme Børn i en saa betydelig Grad have kunnet rammes af Lungetilfælde, har jo en ganske naturlig Forklaring dert, at en stor Del af den Dvælse, Udvikling og Gymnastik, som den Talende giver sine Linger, har manglet for den Dødstumme, og det er vist ganske rigtigt, at af de Momenter, som Pastor Malling-Hansen har anført, der have bevirket kjendelig Fremgang i Helbredsstilstanden, er det ikke det mindst betydelige Moment, at Taleundervisning og Lungegymnastik er betydelig udvidet paa Institutet, selvfølgelig i Forbindelse med, at Luftens Formyelse, Ernæringen, og jeg kan tilføie Sovetiden, er bleven forbedret; thi ogsaa dette er et meget væ-